

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne.

Viite:

Haasio, A. 2019. Eläköön vallankumous!. Ilkka 25.10.2019, 18.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Eläköön vallankumous!

Kolumni

Internet muutti elämämme, tammamme toimia, viettää aikaa ja etsiä tietoa. Nettiä on verrattu toiseen viestinnän mullistaneeseen keksintöön eli kirjapainotaidon kehittämiseen.

Gutenbergin oivalluksen myötä kirjojen massatuotanto tuli mahdolliseksi ja tiedon leviäminen helpottui. Internetin käytön yleistyminen vuosituhannen vaihteessa oli yhtä lailla käänntekeväää. Se avasi meille portit maailmalle niin viihteen, tiedon kuin erilaisien palvelujen muodossa.

Ranskan vallankumouksen keskeinen vaikuttaja Pierre Vergniaud totesi aikanaan, että ”vallankumous syö omat lapsensa”. Tällä hän tarkoitti sitä, että ääriaineokset pääsevät valtaan ja ne, jotka alun perin olivat vallankumouksen takana, syrjäytetään. Niin on käynyt netillekin.

Vielä 1990-luvulla netti oli sananvapautta ja moniarvoisuutta korostava toimintaympäristö, nyt se on eri tavoin markkinavoimien ja suurvaltojen ohjauksessa.

Internetin pioneerit korostivat tiedon avoimuutta ja oikeutta ilmaista mielipiteensä. Ajatuksena oli, että sensuuri ei ulotu nettiin vaan se on foorumi, jossa voi kes-

Ari Haasio

Filosofian tohtori ja SeAMK:in yliopettaja

Vielä 1990-luvulla netti oli sananvapautta ja moniarvoisuutta korostava toimintaympäristö.

kustella vapaasti kaikista mahdollisista asioista.

Vielä 1990-luvun alussa internet oli pienen piirin käyttämä palvelu, jossa idealistisesti ajattelevat nörtit toimivat.

Esimerkiksi Googlen perustajat Larry Page ja Sergey Brin kielivät aluksi kaupalliset mainokset kehittämässään hakukoneessa. Idealismi sai kuitenkin väistyä markkinoiden määräysvallan tieltä ja pian mainokset valtasivat Googlen. Tämän johdosta informatiivisten hakutulosten erottaminen mainoksista oli aluksi vaikeaa ja edelleen on syytä olla tarkkana sen suhteen, mikä on mainontaa ja mikä ei.

Orwellilainen visio siitä, että iso-

veli valvoo tekemisiämme, on totta verkossa.

Tänä päivänä nettiä dominoivat monikansalliset suuryritykset, jotka vaikuttavat suoraan siihen informaatioon mitä verkosta saamme. Myös suurvallat säätelevät tietoa, jota meille jaetaan esimerkiksi Googlen kautta.

Esimerkiksi Kiinan hallitus on painostanut Googlea suodattamaan hakutuloksia, ettei sille haitallisia toisinajattelijoiden sivustoja näy hakutuloksissa. Myös monet Yhdysvaltain hallituksen linjan vastaiset ja sitä kritisoivat sivustot jäävät Googlen hakutulosten ulkopuolelle.

Sananvapauden ja demokratian toteutumisen kannalta tämä on valitettavaa, sillä suurin osa tiedonhausta tehdään juuri Googlella.

Myös muut verkon mediajätit kuin Google käyttävät valtaa ja määrittelevät tekemistämme ja sanomiamme verkossa. Taustalla ovat ennen muuta taloudelliset ja poliittiset vaikuttimet. Siksi esimerkiksi monet poliittisesti arkaluontoisemmat keskustelut käydään nykyisin täysin anonyymissä Tor-verkossa.

Vapaan ja moniarvoisen tiedon tyysijasta on vuosien varrella tullut markkinavoimien hallitsema kauppapaikka.